

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 91/16

Λουξεμβούργο, 8 Σεπτεμβρίου 2016

Προτάσεις της γενικής εισαγγελέως στην υπόθεση C-390/15
Rzecznik Praw Obywatelskich (RPO)

Κατά τη γνώμη της γενικής εισαγγελέως Kokott, η εξαίρεση από τον μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ των ηλεκτρονικώς παραδιδόμενων ψηφιακών βιβλίων, εφημερίδων και περιοδικών είναι συμβατή με την αρχή της ίσης μεταχείρισεως

Δεν τίθεται συναφώς ζήτημα κύρους της οδηγίας περί ΦΠΑ

Κατά την οδηγία περί ΦΠΑ¹, σε έντυπες εκδόσεις όπως βιβλία, εφημερίδες και περιοδικά² τα κράτη μέλη δύνανται να εφαρμόζουν μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ³. Αντιθέτως, οι ψηφιακές εκδόσεις, εκτός από τα ψηφιακά βιβλία, πρέπει να υπόκεινται στον κανονικό συντελεστή καθόσον παραδίδονται μέσω υλικού υποθέματος, όπως παραδείγματος χάριν το CD-ROM⁴.

Το, επιληφθέν κατόπιν αιτήσεως του Πολωνού συνηγόρου του πολίτη⁵, πολωνικό συνταγματικό δικαστήριο αμφισβητεί το κύρος της ανωτέρω ρυθμίσεως. Οι αμφιβολίες του αφορούν αφενός το ζήτημα εάν η διαφορετική φορολόγηση είναι συμβατή με την αρχή της ίσης μεταχείρισεως και αφετέρου το κατά πόσον το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο μετέσχε επαρκώς στη νομοθετική διαδικασία.

Με τις σημερινές προτάσεις της, η γενική εισαγγελέως Juliane Kokott καταλήγει στο συμπέρασμα ότι το κύρος της οδηγίας περί ΦΠΑ δεν θίγεται για τον λόγο ότι επιτρέπει την εφαρμογή του μειωμένου συντελεστή αποκλειστικώς στα έντυπα βιβλία, εφημερίδες και περιοδικά καθώς και στα ψηφιακά βιβλία που παραδίδονται μέσω υλικού υποθέματος.

Αναφορικά με την εφαρμογή του κανονικού συντελεστή επί όλων των ψηφιακών εκδόσεων που διαβιβάζονται ηλεκτρονικώς, ελλείπει ενδεχομένως ήδη το στοιχείο της συγκρισιμότητας μεταξύ των εκδόσεων αυτών και των εντύπων εκδόσεων. Αφενός, λαμβανομένου υπόψη του θεμελιώδους σκοπού της οδηγίας περί ΦΠΑ που έγκειται στην αποφυγή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, παρέχεται στον νομοθέτη της Ένωσης περιθώριο να εκτιμήσει κατά πόσον οι προαναφερθείσες εκδόσεις τελούν πράγματι σε ανταγωνισμό μεταξύ τους. Και τούτο διότι το Δικαστήριο έχει ήδη κρίνει όσον αφορά τα βιβλία ότι δεν υφίσταται κατ' ανάγκην ανταγωνισμός μεταξύ της ψηφιακής εκδόσεώς τους επί υλικού υποθέματος και της έντυπης εκδόσεώς τους. Η ύπαρξη τέτοιου ανταγωνισμού εξαρτάται αντιθέτως από σειρά συνθηκών, οι οποίες όχι μόνον διαφοροποιούνται μεταξύ των κρατών μελών αλλά και ενδέχεται να μεταβάλλονται με την πάροδο του χρόνου. Κατά την άποψη της γενικής εισαγγελέως Kokott, στο πλαίσιο της ασαφούς αυτής πραγματικής καταστάσεως, εναπόκειται κατά προτεραιότητα στον νομοθέτη της Ένωσης –και όχι στο Δικαστήριο– να προβεί, στο πλαίσιο της ασκήσεως της διακριτικής του ευχέρειας, στη σύνθετη εκτίμηση των συνθηκών ανταγωνισμού σε ολόκληρη την Ένωση. Αφετέρου, δεδομένου του πολύ

¹ Οδηγία 2006/112/EK του Συμβουλίου, της 28ης Νοεμβρίου 2006, σχετικά με το κοινό σύστημα φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ 2006, L 347, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 2009/47/EK του Συμβουλίου, της 5ης Μαΐου 2009, για την τροποποίηση της οδηγίας 2006/112/EK όσον αφορά τους μειωμένους συντελεστές φόρου προστιθέμενης αξίας (ΕΕ 2009, L 116, σ. 18).

² Ή και δύο μειωμένους συντελεστές ΦΠΑ.

³ Εκτός εάν το έντυπο αυτό υλικό προορίζεται εξ ολοκλήρου ή κατά κύριο λόγο για διαφημιστικούς σκοπούς.

⁴ Στην περίπτωση αυτή επιτρέπεται η επιβολή μειωμένου συντελεστή επί ψηφιακών βιβλίων. Αντιθέτως, σε περίπτωση που αυτά διαβιβάζονται μέσω τηλεφορτώσεως ή μεταδόσεως συνεχούς ροής (streaming) ισχύει ο κανονικός συντελεστής. Για τις ψηφιακές εφημερίδες και περιοδικά ισχύει πάντοτε ο κανονικός συντελεστής, ανεξαρτήτως του τρόπου παραδόσεώς τους.

⁵ Rzecznik Praw Obywatelskich. Ο Πολωνός συνήγορος του πολίτη υπέβαλε ενώπιον του συνταγματικού δικαστηρίου της Πολωνίας αίτηση ελέγχου της συνταγματικότητας των διατάξεων της πολωνικής νομοθεσίας περί μειωμένου φορολογικού συντελεστή για τις εκδόσεις.

διαφορετικού κόστους διανομής των ψηφιακών και των έντυπων εκδόσεων, υφίσταται μεταξύ τους σημαντική διαφορά σχετικά με την ανάγκη υποστηρίξεώς τους και, κατά συνέπεια, και σχετικά με τον σκοπό του μειωμένου συντελεστή για τις εκδόσεις, ήτοι την προώθηση της μορφώσεως των πολιτών της Ένωσης μέσω της αναγνώσεως βιβλίων, εφημερίδων και περιοδικών. Σε κάθε περίπτωση όμως η διαφορετική μεταχείριση είναι σήμερα δικαιολογημένη. Αυτό προκύπτει ιδίως από τον θεμιτό σκοπό του νομοθέτη να προβλέψει ένα ειδικό σύστημα φορολογήσεως των ηλεκτρονικών υπηρεσιών. Ως εκ τούτου, δεν υφίσταται παραβίαση της αρχής της ίσης μεταχειρίσεως.

Η γενική εισαγγελέας Kokott εκτιμά ότι στην αρχή της ίσης μεταχειρίσεως δεν προσκρούει ούτε το γεγονός ότι ο **μειωμένος συντελεστής εφαρμόζεται σε ψηφιακά βιβλία που διαβιβάζονται επί υλικού υποθέματος, όχι όμως και σε ψηφιακά βιβλία που διαβιβάζονται ηλεκτρονικώς**. Ναι μεν τα βιβλία αυτά είναι συγκρίσιμα υπό το πρίσμα του σκοπού της οδηγίας περί ΦΠΑ που έγκειται στην αποφυγή στρεβλώσεων του ανταγωνισμού, διότι τελούν σε ανταγωνισμό μεταξύ τους. Και τούτο διότι και οι δύο περιπτώσεις βιβλίων αποτελούν για τον καταναλωτή το ίδιο προϊόν, δηλαδή το αρχείο ενός ψηφιακού βιβλίου, η χρήση του οποίου σε αμφότερες τις περιπτώσεις είναι αδύνατη χωρίς πρόσθετη συσκευή αναγνώσεως. Η συγκρισιμότητα υφίσταται και από την άποψη του μορφωτικού σκοπού που επιδιώκεται με τον μειωμένο συντελεστή, καθόσον η εκπλήρωση του σκοπού αυτού εξαρτάται αποκλειστικά από το περιεχόμενο και όχι από τον τρόπο διαβίβασεως ενός ψηφιακού βιβλίου. Η άνιση μεταχείριση είναι όμως δικαιολογημένη, ιδίως βάσει των ειδικών απαιτήσεων⁶ της φορολογήσεως των ηλεκτρονικών υπηρεσιών, οι οποίες δυνάμει της οδηγίας περί ΦΠΑ εξαιρούνται συλλήβδην από τον μειωμένο συντελεστή. Ως προς το ζήτημα του κατά πόσον η διαφορετική φορολόγηση είναι πρόσφορη, η γενική εισαγγελέας Kokott επισημαίνει, ιδίως, ότι τα ψηφιακά βιβλία που διαβιβάζονται ηλεκτρονικώς μπορούν στις περισσότερες περιπτώσεις να προσφέρονται σε χαμηλότερη τιμή από τα αντίστοιχα που παραδίδονται επί υλικού υποθέματος, ακόμα και αν υπόκεινται σε υψηλότερο συντελεστή ΦΠΑ.

Η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως δεν αντίκειται ούτε στην **εξαίρεση από τον μειωμένο συντελεστή ΦΠΑ των ψηφιακών εφημερίδων και περιοδικών που διαβιβάζονται επί υλικού υποθέματος**. Και τούτο διότι αυτά δεν δύνανται να συγκριθούν ούτε με τις έντυπες εφημερίδες και περιοδικά ούτε με τα ψηφιακά βιβλία επί υλικού υποθέματος.

Τέλος, σε ό,τι αφορά τη **συμμετοχή του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου στη νομοθετική διαδικασία**, η γενική εισαγγελέας Kokott εκτιμά ότι το Κοινοβούλιο μετέσχε νομοτύπως, με αποτέλεσμα να μην καταλείπονται ούτε ως προς το σημείο αυτό αμφιβολίες ως προς το κύρος της εξεταζόμενης εν προκειμένω ρυθμίσεως της οδηγίας περί ΦΠΑ.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Οι προτάσεις του γενικού εισαγγελέα δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο. Έργο του γενικού εισαγγελέα είναι να προτείνει στο Δικαστήριο, με πλήρη ανεξαρτησία, νομική λύση για την υπόθεση που του έχει ανατεθεί. Η υπόθεση τελεί υπό διάσκεψη στο Δικαστήριο. Η απόφαση θα εκδοθεί αργότερα.

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαίνεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) των προτάσεων δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα CURIA κατά την ημερομηνία αναπτύξεώς τους

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

---

⁶ Ειδικότερα, οι ηλεκτρονικές υπηρεσίες, σε αντίθεση με το σύννηδες εμπόριο αγαθών, μπορούν να παρέχονται διασυνοριακώς σχεδόν χωρίς καμία προσπάθεια και επιπλέον δεν απαιτούν παρά ελάχιστη φυσική παρουσία, γεγονός που δυσχεραίνει την επέμβαση των εθνικών φορολογικών αρχών.